

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 390/2018-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. januára 2019 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Petrom Pohančeníkom, advokátska kancelária, Palárikova 93, Čadca, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 71/2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 71/2014 p o r u š e n é b o l o .
2. Okresnému súdu Čadca p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 71/2014 konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 488,13 € (slovom štyristoosemdesiatosem eur a trinásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Pohančeníka, Palárikova 93, Čadca, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2018 doručená s'ťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Petrom Pohančeníkom, advokátska kancelária, Palárikova 93, Čadca, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 71/2014 a jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a „*práva na spravodlivý proces*“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 22/2018.

2. Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ je účastníkom konania vo veci návrhu na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode. Návrh bol okresnému súdu podaný 12. novembra 2014.

3. Uvádzajúc chronologický prehľad úkonov predmetného konania, s'ťažovateľ dôvodí, že postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu dochádza k zbytočným priet'ahom v konaní, v čom vidí porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

4. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie okrem iného uvádza, že v jeho veci boli vydané už dva prvostupňové rozsudky, ktoré boli v časti niektorých výrokov zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Dôvodí tiež, že prietahy v konaní boli zo strany krajského súdu spôsobené tak, že krajský súd „*v rozpore s povinnosťou podľa § 390 CSP rozsudok okresného súdu zrušil, napriek tomu, že vo veci mal povinnosť rozhodnúť*“. V takomto postupe krajského súdu sťažovateľ vidí aj porušenie svojho základného práva „*na spravodlivý súdny proces*“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Namieta, že vec nie je ani po štyroch rokoch od podania návrhu dosiaľ právoplatne skončená.

5. Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 71/2014 a jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a „*práva na spravodlivý súdny proces*“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 22/2018, formuloval príkaz adresovaný okresnému súdu a krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal tiež sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

6. Uznesením č. k. III. ÚS 390/2018-23 zo 16. októbra 2018 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 71/2014 na ďalšie konania a vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.

7. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá v liste doručenom ústavnému súdu 21. novembra 2018 prezentovala súhlas okresného súdu s upustením od ústneho pojednávania vo veci a tiež podrobný chronologický prehľad vykonaných procesných úkonov konania, v nadväznosti na ktorý predostrela túto stručnú argumentáciu: „*Vzhľadom na uvedené konštatujem, že sudkyňa vo veci konala pribežne a bez zbytočných prietahov. K prietahom v konaní prispeli*

samotní účastníci konania (odvolanie voči každému rozhodnutiu, nariadenie znaleckého dokazovania).“

8. Sťažovateľ využil možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, pričom v podaní doručenom ústavnému súdu 28. novembra 2018 zároveň prezentoval súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci. Vo svojom stanovisku reagoval na vyjadrenie okresného súdu takto: *„Som nútený konštatovať, že kvantitou vykonaných úkonov súdu nie je odôvodniť efektivitu, zákonnosť a spravodlivosť súdneho konania. Napriek množstvu vykonaných úkonov súdu, štyri roky nie je právoplatne skončená právna vec týkajúca sa maloletých detí, ktoré podľa právnych predpisov požívajú zvýšenú právnu ochranu. Táto povinnosť ochrany je daná najmä súdom, ktoré majú zabezpečiť maloletým deťom pokojné výchovné prostredie. Pokiaľ Okresný súd Čadca štyri roky právoplatne nerozhodol, nie je možné konštatovať, že splnil svoju povinnosť uloženú mu právnymi predpismi Slovenskej republiky. A to bez ohľadu na kvantitu vykonaných úkonov. Pokiaľ predsedníčka Okresného súdu Čadca vo svojom vyjadrení č. 1SprV/187/18 zo dňa 15.11.2018 konštatuje, že sudkyňa konala priebežne a bez zbytočných prietáhov a práve naopak účastníci prispeli k prietahom v konaní v dôsledku podávania odvolaní, svedčí to o neschopnosti kriticky vyhodnotiť samotné konanie súdu. Je možné iba konštatovať, že na základe podaných odvolaní boli rozsudky okresného súdu dvakrát zrušené, čo nesvedčí o neodbornosti právnych zástupcov účastníkov konania alebo snahe spôsobiť prietahy v súdnom konaní. Ani jedenkrát nebolo podané odvolanie zamietnuté ako nedôvodné. Skutočnosť, že predsedníčka okresného súdu vidí dôvody v prietahoch v konaní na strane účastníkov konania, je dôkazom toho, že domôcť sa spravodlivého a bez prietáhov vydaného rozhodnutia na Okresnom súde Čadca nie je možné ani použitím iných prostriedkov nápravy, napríklad prostredníctvom predsedu súdu. Za danej situácie nemal sťažovateľ inú možnosť ako obrátiť sa na Ústavný súd Slovenskej republiky. Konštatovanie sudcu, v danom prípade aj predsedu okresného súdu, že využitie základného procesného práva účastníka konania podať odvolanie voči rozhodnutiu súdu, je prietahom v konaní predstavuje nebezpečný signál pre spoločnosť. Je to neúcta k človeku a jeho právam garantovaným Ústavou Slovenskej republiky.“*

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Ústavný súd preskúmal obsah na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu, ako aj vyjadrenie odporcu a dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam:

Okresnému súdu bol 12. novembra 2014 predložený návrh manželky sťažovateľa na rozvod manželstva a úpravu vzťahov k maloletým deťom na čas po rozvode (vrátane určenia vyživovacej povinnosti).

Okresný súd na pojednávaní vykonanom 14. apríla 2015 vyhlásil rozsudok o rozvode manželstva a o zverení maloletých detí do striedavej starostlivosti rodičov. Proti rozsudku podala odvolanie matka maloletých detí v časti výrokov o striedavej starostlivosti a o vyživovacej povinnosti. Krajský súd uznesením z 30. septembra 2015 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil okrem výrokov o striedavej starostlivosti a vyživovacej povinnosti vo vzťahu k jednému z maloletých detí (v danej časti rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie).

Po tom, čo bolo okresnému súdu 1. februára 2016 predložené stanovisko ustanoveného opatrovníka maloletých detí, okresný súd pristúpil k vydaniu uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania 29. júna 2016, v ktorom určil znalcovi povinnosť predložiť vypracovaný znalecký posudok v lehote troch mesiacov od doručenia súdneho spisu. Spisový materiál bol znalcovi predložený 6. septembra 2016. Okresný súd následne 7. decembra 2016 žiadal znalca o predloženie vypracovaného znaleckého posudku, pričom túto výzvu opakovane 8. februára 2017. Vypracovaný znalecký posudok bol okresnému súdu predložený až 1. júna 2017.

Okresný súd na pojednávaní vykonanom 8. augusta 2017 vydal rozsudok, ktorým rozhodol o zverení druhého maloletého dieťaťa (dcéry) do starostlivosti matky, o vyživovacej povinnosti sťažovateľa voči tomuto maloletému dieťaťu a o úprave styku

sťažovateľa s týmto maloletým dieťaťom. Matka maloletých detí podala proti rozsudku odvolanie v časti výroku o výživnom pre maloletú dcéru, sťažovateľ podal odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku. Spisový materiál s podanými opravnými prostriedkami bol nadriadenému súdu predložený 1. decembra 2017, pričom bol okresnému súdu vrátený späť 8. januára 2018 bez rozhodnutia o podaných opravných prostriedkoch na účel vydania doplnacieho rozsudku a na účel vzájomného doručenia vyjadrení účastníkov konania. Následne bol spisový materiál spolu s opravnými prostriedkami opätovne predložený nadriadenému súdu na rozhodnutie 10. apríla 2018. Nadriadený súd rozsudkom z 25. apríla 2018 rozhodol tak, že prvostupňový rozsudok vo výroku o zverení maloletej dcéry do starostlivosti matky potvrdil, vo výroku o vyživovacej povinnosti sťažovateľa voči maloletému dieťaťu zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a vo výroku o úprave styku sťažovateľa s maloletou dcérou zmenil vlastným rozhodnutím. Uznesením z 25. apríla 2018 nadriadený súd zrušil uznesenie okresného súdu zo 6. februára 2018, ktorým bol zamietnutý návrh matky na vydanie doplnacieho rozsudku. Toto rozhodnutie napadla matka maloletého dieťaťa dovolaním, ktoré bolo odmietnuté uznesením dovolacieho súdu z 27. júna 2018 a spisový materiál bol vrátený okresnému súdu 16. augusta 2018.

Vo veci sťažovateľa bol určený termín pojednávania na 8. november 2018, ktorý bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu a nový termín pojednávania bol určený na 22. január 2019. Ústavný súd tak zistil, že v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa nebola jeho vec pred okresným súdom meritórne ukončená.

II.

11. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú a právnu zložitosť, ako aj jej významnosť z pohľadu sťažovateľa, ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania a napokon aj postup konajúceho súdu.

14. Predmetom konania v posudzovanej veci je rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode. Ústavný súd je toho názoru, že vec sťažovateľa nemožno hodnotiť po právnej stránke ako zložitú, pretože tento typ konania je regulovaný pomerne podrobnou právnou úpravou a tiež príslušnou judikatúrou. Pokiaľ ide o hľadisko skutkovej zložitosti veci, ústavný súd je toho názoru, že treba uznať u tohto druhu konania vzhľadom na jeho charakter určitý stupeň náročnosti daný potrebou znaleckého dokazovania.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) aplikujúc kritérium významnosti veci z pohľadu sťažovateľa diferencuje posudzovanie primeranosti plynulosti konania do troch skupín v závislosti od potreby rýchlosti rozhodovania. Ide o konania vyžadujúce si:

- primeranú rýchlosť,
- osobitnú rýchlosť,
- výnimočnú rýchlosť.

V prípade konaní týkajúcich sa rodičovských práv vyžaduje ESLP od vnútroštátnych súdnych orgánov výnimočnú rýchlosť konania. Aj ústavný súd pri posudzovaní konania sťažovateľa vychádzal z kritéria výnimočnej rýchlosti požadovanej v prípadoch konaní o rodičovských právach, medzi ktoré nepochybne patrí aj konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Judikatúra ústavného súdu zdôrazňuje špecifickú povahu konaní týkajúcich sa rodičovských práv vyžadujúcich si prístup s osobitnou starostlivosťou (napr. III. ÚS 254/2015, III. ÚS 86/2018).

15. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní ústavný súd nezistil okolnosti signalizujúce narušenie plynulosti konania, ktoré by boli pričítateľné na vrub sťažovateľovi ako účastníkovi konania. K argumentácii okresného súdu, ktorý bol toho názoru, že jednou

z okolností majúcich negatívny vplyv na plynulosť postupu konania, pričítateľných práve sťažovateľovi, resp. oboj účastníkom konania, boli nimi uplatnené opravné prostriedky, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej úkony účastníka konania smerujúce k uplatňovaniu práv v súdnom konaní v súlade možnosťami danými príslušnými procesnými predpismi môžu síce spôsobiť predĺženie konania, nemožno ich však same osebe hodnotiť ako postup vedúci k zbytočným priet'ahom v konaní a v danom prípade o to viac, ak v oboch prípadoch uplatnenia opravných prostriedkov došlo k zrušeniu (v časti niektorých výrokov) prvostupňového rozsudku.

16. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup konajúceho súdu. Z preskúmania obsahu súdneho spisu vyplynuli pre ústavný súd zistenia, ktoré svedčia o neefektívnom postupe okresného súdu a krátkodobejších obdobiach nečinnosti. Oba faktory sa negatívnym spôsobom podpísali na plynulosti postupu posudzovaného konania.

17. Ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07).

18. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje v prvom rade na neefektívnosť postupu okresného súdu, ktorá sa prejavila v zrušujúcom rozhodnutí nadriadeného súdu z 30. septembra 2015, ktorý ako dôvod zrušenia v poradí prvého rozsudku okresného súdu zo 14. apríla 2015 (v časti výrokov II a III) označil § 221 ods. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, teda nesprávne právne posúdenie veci. V ďalšom bode ústavný súd poukazuje na neefektívny postup okresného súdu, ktorý po nariadení znaleckého dokazovania uznesením z 29. júna 2016 nepostupoval dostatočne flexibilne voči ustanovenému znalcovi, ktorý nerešpektoval súdom určenú lehotu k predloženiu vypracovaného znaleckého posudku a túto prekročil v značnom rozsahu. Bolo

úlohou okresného súdu využiť všetky procesné prostriedky vrátane poriadkových opatrení k zabezpečeniu splnenia povinností znalcom v určenej, prípadne primeranej dobe. Okresný súd postupoval nesústredene, a teda neefektívne aj po vydaní v poradí druhého svojho rozsudku z 8. augusta 2017, keď predložil spisový materiál s uplatnenými opravnými prostriedkami nadriadenému súdu predčasne, a z tohto dôvodu mu bol spisový materiál bez rozhodnutia o opravných prostriedkoch nadriadeným súdom vrátený na účel vykonania relevantných úkonov (vydanie dopĺňacieho rozsudku a doručenie vyjadrení účastníkom konania). Neefektívnosť postupu okresného súdu potvrdzuje aj ďalšie zrušujúce rozhodnutie nadriadeného súdu z 25. apríla 2018, ktorý ako dôvod zrušenia v poradí druhého rozsudku okresného súdu z 8. augusta 2017 označil „*potrebu podstatných skutkových zistení vedúcich k správne rozhodnutiu, ktoré okresný súd neučinil*“. Ústavný súd v postupe okresného súdu navyše zistil aj obdobia krátkodobejšej nečinnosti, keď okresný súd nekonal, bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka. V prvom prípade ide o obdobie nečinnosti v rozsahu približne štyroch mesiacov, a to v etape konania od 1. februára 2016, keď boli okresnému súdu doručené relevantné podklady od ustanoveného opatrovníka, do 29. júna 2016, keď okresný súd rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania. Pasivitu okresného súdu vykazuje aj ďalšie obdobie konania, keď bol okresný súd nečinný v rozsahu približne štyroch mesiacov, ide o etapu konania od 16. augusta 2018, keď bol okresnému súdu vrátený dovolacím súdom spisový materiál, do januára 2019, teda do obdobia, v ktorom bol určený nový termín pojednávania.

19. Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že v dôsledku neefektívneho postupu okresného súdu a jeho nečinnosti došlo k zbytočnému predĺženiu súdneho konania a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd tak uzatvára, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo (bod 1 výroku nálezu).

20. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo konanie

pred okresným súdom ako súdom prvostupňovým ukončené, ústavný súd vo svojom náleze formuloval príkaz konať v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy (bod 2 výroku nálezu).

III.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil neprimeranou dĺžkou posudzovaného konania spôsobujúcou mu stav právnej neistoty, pričom považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 8 000 €.

22. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu neprimeranú dĺžku posudzovaného konania spôsobenú vyhodnoteným neefektívnym postupom okresného súdu a tiež jeho nečinnosťou považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ktoré podľa názoru ústavného súdu zohľadňuje aj špecifický charakter posudzovanej veci vyžadujúci si výnimočnú rýchlosť konania (bod 3 výroku nálezu).

23. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom. Pri určení výšky náhrady trov bolo treba vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok roku 2017, ktorá predstavovala sumu 921 €. Úhradu priznal ústavný súd za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2018, a to prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 predstavuje sumu 153,50 €. Vychádzajúc z toho, za tri úkony právnej služby vykonané pre sťažovateľa v roku 2018 patrí odmena v sume 460,50 €, k tomu tiež trikrát

režijný paušál v sume 9,21 € (spolu 27,63 €). Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 488,13 € (pozri bod 4 výroku nálezu). Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

24. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2019